

Bruselj, 14.12.2020
COM(2020) 806 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov, ki jih določa zakonik

{SWD(2020) 339 final}

Kazalo

1. UVOD	2
2. OZADJE.....	2
3. PROJEKTNÁ METODOLOGIJA ZA ELEKTRONSKE SISTEME CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE.....	3
4. SPLOŠNI PREGLED NAPREDKA V ZVEZI Z ELEKTRONSKIMI SISTEMI CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE.....	4
5. POVZETEK O UPRAVLJANJU IN SKLEPNE UGOTOVITVE.....	15

1. UVOD

Prvo letno poročilo Komisije o napredku¹ pri izvajanju elektronskih sistemov carinskega zakonika Unije (CZU) in spremni delovni dokument služb Komisije² sta bila objavljena 13. decembra 2019. V letošnjem letnem poročilu bo obravnavan nadaljnji napredek pri razvoju elektronskih sistemov in opisan razvoj v smeri popolnoma digitalnega carinskega okolja od začetka veljavnosti carinskega zakonika Unije. Zato temelji na delovnem programu carinskega zakonika Unije³, ki se šteje za izhodišče za poročanje o napredku.

Projekte, navedene v delovnem programu carinskega zakonika Unije, je mogoče razdeliti v tri kategorije sistemov:

- i) enajst centralnih vseevropskih sistemov, ki jih mora razviti ali nadgraditi Komisija (za katere pa je pogosto potreben razvoj ali nadgradnja nacionalnih sistemov v državah članicah);
- ii) trije decentralizirani vseevropski sistemi, ki jih mora razviti ali nadgraditi Komisija, vendar imajo pomembno nacionalno komponento, ki jo morajo izvajati države članice, in
- iii) tri nacionalne sisteme, ki jih morajo razviti ali nadgraditi izključno države članice.

V tem poročilu je analiziran konkreten napredek, dosežen za vse tri vrste sistemov, pri čemer so predstavljeni cilji, ki jih je treba izpolniti pri vsakem projektu, arhitektura projektov in pristop k načrtovanju. Na podlagi tega so izpostavljene morebitne ugotovljene zamude ter načrtovani blažilni ukrepi. V sklepnem oddelku tega poročila je povzeta splošna ocena napredka pri izvajanju delovnega programa carinskega zakonika Unije, iz katere je razvidno, da bo večina preostalih projektov končana v skladu s časovnim načrtom. Več podrobnosti o načrtovanju in statusu posameznih projektov je na voljo v delovnem dokumentu služb Komisije⁴, objavljenem skupaj s tem poročilom.

2. OZADJE

Carinski zakonik Unije je začel veljati 1. maja 2016, z njim pa so bili po njegovi spremembi leta 2019⁵ določeni roki za postopno dokončanje dela v zvezi s preходом in izvajanjem na področju informacijske tehnologije, tj. leta 2020, 2022 in 2025. Člen 278 carinskega zakonika Unije določa, da se lahko obstoječi elektronski sistemi in sistemi, ki temeljijo na papirnih dokumentih, še naprej uporabljajo za izpolnjevanje carinskih formalnosti (tako imenovani prehodni ukrepi), dokler ne začnejo delovati ustrezni novi ali nadgrajeni elektronski sistemi, načrtovani v skladu s carinskim zakonikom Unije. Po vzpostavitvi elektronskih sistemov morajo prehodni ukrepi prenehati.

¹ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov, določenih na podlagi zakonika, COM(2019) 629 final.

² Delovni dokument služb Komisije, ki je priložen Poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov, določenih na podlagi zakonika, SWD(2019) 434 final.

³ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2151 z dne 13. decembra 2019 o oblikovanju delovnega programa v zvezi z razvojem in začetkom uporabe elektronskih sistemov, predvidenih v carinskem zakoniku Unije (UL L 325, 16.12.2019, str. 168).

⁴ Delovni dokument služb Komisije, ki je priložen Poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov, določenih na podlagi zakonika, SWD(2020) XXX final.

⁵ Uredba (EU) 2019/632 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013 zaradi podaljšanja prehodne uporabe drugih načinov obdelave podatkov poleg tehnik elektronske obdelave podatkov, določenih v carinskem zakoniku Unije (UL L 111, 25.4.2019, str. 54).

Za podporo temu zapletenemu procesu elektronskega prehoda na popolnoma digitalno carinsko okolje so v delovnem programu carinskega zakonika Unije za vsak elektronski sistem (in njegove morebitne faze) določeni roki v obdobju od leta 2020 do leta 2025.

V skladu s členom 278(a) mora Komisija predložiti letno poročilo o napredku pri začetku uporabe elektronskih sistemov, ki še niso vzpostavljeni. Za ta namen je Komisija zbrala informacije o napredku **na podlagi (1) poročil, ki jih morajo države članice predložiti dvakrat letno (januarja in junija), in (2) ankete, ki je bila poslana službam Komisije in državam članicam za prikaz napredka.**

Informacije o načrtovanju in napredku, ki so jih zbrale države članice in Komisija ter so bile vključene v to poročilo, odražajo dejanske razmere konec junija in podajajo oceno napredka, ki bo dosežen konec leta 2020. Kot je bilo napovedano v poročilu za leto 2019, vsebuje poročilo za leto 2020 tudi analizo, ki temelji na podrobnejših informacijah, ki so jih sporočile države članice v okviru **nacionalnih programov usklajevanja**, ki obstajajo od leta 2020 za ključne decentralizirane vseevropske sisteme na področju tranzita in izvoza.

Za ugotavljanje večjih sprememb so se zbrani podatki primerjali s podatki za leto 2019. V anketi so morali vodje projektov navesti vse znane zamude pri časovnem načrtu za elektronske sisteme, razloge za te zamude in sprejete ukrepe. Podatki, pridobljeni pri anketi, so kvantitativni, tj. v obliki doseženih ali zamujenih rokov in mejnikov, in kvalitativni, tj. v obliki podrobnih opisov v zvezi z obravnavanimi izzivi, predvidenimi tveganji in ocenjeno kompleksnostjo projektov.

3. PROJEKTNA METODOLOGIJA ZA ELEKTRONSKE SISTEME CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE

Delo za razvoj elektronskih sistemov vključuje več faz:

- Najprej se pripravi poslovni model, s katerim se zagotovi upravičenost projekta in opredelijo proračunske zahteve. Poslovni model vključuje poslovno ozadje, opis težave, opis/obseg projekta, alternativne rešitve, stroške in časovni okvir.
- Nato se pripravi dokument o viziji, ki vsebuje podrobnejše informacije v zvezi z opredelitvijo projekta v smislu arhitekture, stroškov, časa in tveganja ter informacije, kot so mejniki, rezultati in organizacija projekta.
- Pozneje poteka modeliranje poslovnih procesov, pri katerem se poslovni procesi iz zakonodaje vizualno predstavijo v obliki potekov ali modelov procesov za pomoč pri pripravi funkcionalnih specifikacij za sisteme. Prednost vizualne predstavitve modelov procesov je ta, da zagotavlja skupno razumevanje in analizo.
- V okviru tega se pripravijo tehnične specifikacije, s katerimi se podrobneje opredelijo zasnova sistema, arhitektura, ki jo je treba uporabiti, sporočila, ki jih morajo pošiljati gospodarski subjekti in carinski uradi, vmesniki z drugimi sistemi, načrti preskusov itd.

Pri nedavnem razvoju projektov carinskega zakonika Unije se je projektna metodologija **optimizirala**, modeliranje poslovnih procesov, modeliranje podatkov in tehnične specifikacije pa so se razvijali bolj **vzporedno** in že od začetka v **tesnem sodelovanju** s strokovnjaki s pravnega in poslovnega področja ter področja IT, in sicer tako na strani Komisije in tudi nacionalnih uprav, pa tudi ob posvetovanju s trgovinskimi predstavniki. Poleg tega so se pri številnih projektih postopoma začeli uporabljati **različice razvojnih modelov in modeli začetka uporabe**.

Komisija in države članice se redno sestajajo, da bi opredelile te projektne dokumente za vsak vseevropski sistem in dosegle dogovor o njih. Poleg tega se Komisija sistematično posvetuje s

trgovinsko skupnostjo prek kontaktne skupine za trgovino. Velik izziv je zagotoviti nemoteno delovanje obstoječih sistemov, medtem ko se razvijajo novi. Ko bodo ti pripravljeni, bo najpomembneje zagotoviti nemoten prehod z obstoječih sistemov na nadgrajene. To je ključno za preprečitev negativnega vpliva na trgovinske in carinske operacije.

4. SPLOŠNI PREGLED NAPREDKA V ZVEZI Z ELEKTRONSKIMI SISTEMI CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE

Delovni program carinskega zakonika Unije vsebuje sedemnajst projektov, zaradi katerih se bodo morali uporabljati zahtevani elektronski sistemi, vključno s štirinajstimi vseevropskimi sistemi, za katere je skupaj z državami članicami odgovorna Komisija, za tri pa so izključno pristojne države članice.

4.1 Od konca leta 2020 bo lahko Komisija poročala o uspešni nadgraditvi ali začetku uporabe osmih sistemov od sedemnajstih.

V letošnjem poročilu bo poudarjen zlasti uspešen začetek uporabe **sistema informativnih listov za posebne postopke v okviru carinskega zakonika Unije** s 1. junijem 2020. Ta novi sistem bo uskladil pristop k učinkovitemu vodenju postopkov aktivnega in pasivnega oplemenitenja ter izboljšal spremljanje in nadzor med carinskimi uradi.

Dokončanih je bilo naslednjih osem vseevropskih sistemov (novih in nadgrajenih):

- **Sistem registriranih izvoznikov v okviru carinskega zakonika Unije – REX** (novo): začetek uporabe leta **2017**.
- **Odločbe carinskih organov v okviru carinskega zakonika Unije – CDS** (novo): začetek uporabe leta **2017**.
- **Neposreden dostop gospodarskih subjektov do evropskih informacijskih sistemov v okviru carinskega zakonika – UUM&DS** (enotno upravljanje uporabnikov in digitalni podpis) (novo): začetek uporabe leta **2017**.
- **Nadgradnja sistema registracije in identifikacije gospodarskih subjektov v okviru carinskega zakonika Unije – EORI2** (nadgradnja): začetek uporabe leta **2018**.
- **Nadzor 3 v okviru carinskega zakonika Unije – SURV3** (nadgradnja): začetek uporabe leta **2018**.
- **Zavezujoče tarifne informacije v okviru carinskega zakonika Unije – (ZTI)** (nadgradnja): namen je uskladiti stalno podatkovno zbirko, ki vsebuje vse zavezujoče tarifne informacije, ki so jih izdali carinski organi držav članic, s pravili carinskega zakonika Unije. Boljši mehanizmi nadzora bodo zagotovili, da bodo vse zakonsko dolgovane carinske dajatve in povezani DDV ustrezno pobrani in da bo odkrivanje goljufij učinkovitejše. Prvi in drugi korak prve faze sta bila dokončana oktobra 2017. Pri drugi fazi je med pripravo prišlo do polletne zamude. Ne glede na to se je splošno načrtovanje nadaljevalo v skladu z načrtom, sistem eZTI, usklajen s carinskim zakonikom Unije, **pa se je začel uporabljati oktobra 2019**. To je vključevalo tudi zasnovo dostopa do tega sistema prek carinskega portala EU za gospodarske subjekte.
- **Pooblaščen gospodarski subjekti v okviru carinskega zakonika Unije – AEO** (nadgradnja): namen je izboljšati poslovne procese v zvezi z zahtevki in dovoljenji

AEO ob upoštevanju zakonodajnih sprememb carinskega zakonika Unije. Faza 1 se je končala 5. marca 2018, prvi del faze 2 pa 1. oktobra 2019, vključno z novimi zahtevami carinskega zakonika Unije v zvezi z elektronsko predložitvijo prek carinskega portala EU za gospodarske subjekte in spremembami v zvezi s postopkom sprejemanja odločb. Drugi del faze 2 (naknadni procesi) **se je začel uporabljati decembra 2019.**

- **Informativni listi za posebne postopke v okviru carinskega zakonika Unije – INF (novo):** namen je razviti nov sistem za podporo in poenostavitev postopkov za upravljanje in elektronsko obdelavo podatkov, ki se zahtevata v zvezi s carinsko formalnostjo, imenovano „posebni postopki“. Ob upoštevanju izkušenj s pilotnim projektom so bile izvedene nekatere nadaljnje prilagoditve, celoten sistem INF pa se je **začel uporabljati pravočasno 1. junija 2020.**

4.2 Cilj tega poročila je, da se poudarijo dosežki v letu 2020 pri **devetih projektih, ki še vedno potekajo**, in dokaže stalno sodelovanje med Komisijo in državami članicami.

4.2.1 Šest vseevropskih projektov

Leta 2020 je bil pripravljen in dogovorjen sklop projektnih dokumentov IT kot podlaga za razvojno delo v zvezi s sistemi – glej spodaj napredek, dosežen pri posameznem projektu.

V nadaljevanju je opisanih šest vseevropskih projektov s posebno arhitekturo, ki včasih zahteva kombinacijo centralnih in nacionalnih komponent ter eno ali več projektnih faz, ki morajo biti v skladu s členom 278(3) carinskega zakonika Unije dokončani do 31. decembra 2025, potekajo pa takole:

- **Upravljanje zavarovanj v okviru carinskega zakonika Unije – GUM (novo):** namen je, da se po vsej EU v realnem času zagotovita dodelitev in upravljanje različnih vrst zavarovanj. Boljša hitrost obdelave, sledljivost in elektronsko spremljanje zavarovanj med carinskimi uradi naj bi omogočili hitrejšo opredeljevanje primerov, v katerih se zavarovanja štejejo za neveljavna ali nezadostna za pokritje nastalega ali morebitnega dolga.

Napredek: Glede pravnih mejnikov v delovnem programu carinskega zakonika Unije morajo biti tehnične specifikacije dokončane do 30. septembra 2022 za komponento 1 v zvezi z vseevropskim upravljanjem zavarovanj in do 30. novembra 2024 za komponento 2 v zvezi s sistemom upravljanja zavarovanj na nacionalni ravni. Poslovni model za vseevropsko upravljanje zavarovanj je bil predmet več krogov razprav o področju uporabe in možnostih izvajanja. Nazadnje, Komisija se je leta 2020 z državami članicami dogovorila o ponovni uporabi obstoječega sistema, skupaj s posebnimi zahtevami za upravljanje zavarovanj. Kar zadeva sistem upravljanja zavarovanj na nacionalni ravni, so štiri države članice poročale o začetku uporabe nacionalnega sistema, tri druge države članice pa beležijo napredek pri tehničnih specifikacijah. Vendar pa bi lahko obseg preusmerjanja vseevropskega upravljanja zavarovanj zahteval nekaj nadaljnjih prilagoditev.

- **Nadgradnja sistema nadzora uvoza v okviru carinskega zakonika Unije – ICS2 (nadgradnja):** namen je okrepiti varstvo in varnost dobavne verige z izboljšanjem kakovosti, zbiranja, razpoložljivosti in izmenjave podatkov glede obvestil pred prihodom (vstopnih skupnih deklaracij) in s tem povezanih informacij o tveganjih in nadzoru. Zlasti bo projekt tudi olajšal sodelovanje med državami članicami pri analizi tveganja. Projekt bo izveden v treh objavah, da se omogoči izvedljiv prehod za posamezno vrsto prevoza.

Napredek: Tehnične specifikacije za *ICS2 – objavi 1 in 2* so bile dokončane 30. junija 2018. *ICS2 – objava 1* je načrtovana za 15. marec 2021 in bo zajemala obveznost zadevnih gospodarskih subjektov (izvajalcev poštnih storitev in hitrih prevoznikov v letalskem prevozu), da zagotovijo minimalne podatke, tj. predhodni nabor podatkov ENS. Delo poteka v skladu z načrtom o pravočasnem začetku uporabe centralne zbirke ICS2 in skupnega vmesnika trgovca, vendar je nekaj držav članic poudarilo, da zaradi obdobja velikopoteznega preskušanja skladnosti obstajajo tveganja glede zamud.

- **Dokazilo o statusu Unije v okviru carinskega zakonika Unije – PoUS (novo):** namenjeno bo shranjevanju, upravljanju in pridobivanju vseh dokazil, ki jih gospodarski subjekti predložijo kot dokazilo o statusu Unije, ki ga ima njihovo blago. Projekt je mogoče začeti izvajati na centralni ali nacionalni ravni, vendar so številne države članice izrecno sporočile, da nameravajo uporabljati centralni sistem, ki ga bo razvila Evropska komisija. Projekt bo zaradi odvisnosti izvedbe carinskega blagovnega manifesta v okviru carinskega zakonika Unije kot dokazila statusa Unije in evropskega okolja enotnega okenca za pomorski sektor dokončan v dveh fazah, da bi se preprečila neusklajenost in zmanjšala tveganja.

Napredek: V lanskoletnem poročilu so države članice, ki želijo začeti uporabljati komponento sistema na nacionalni ravni, poročale, da težko predvidevajo, ali bo izvedba usklajena z roki iz delovnega programa, saj je projekt v zgodnji fazi. Poslovne procese in funkcionalne specifikacije za *PoUS – faza 1* so države članice odobrile v prvem četrtletju leta 2020, dokument o viziji pa je bil dokončan v tretjem četrtletju leta 2020.

- **Centralizirano carinjenje za uvoz v okviru carinskega zakonika Unije – CCI (novo):** namen je omogočiti, da je blago dano v carinski postopek z uporabo centraliziranega carinjenja, kar gospodarskim subjektom omogoča, da centralizirajo svojo poslovno dejavnost z vidika carine. Povezani carinski uradi se bodo usklajevali glede obdelave carinskih deklaracij in fizične sprostitev blaga. Sistem bo temeljil na novih nacionalnih sistemih uvoza in omogočal avtomatizacijo postopka centraliziranega carinjenja na evropski ravni.

Napredek: Tehnične specifikacije za *CCI – faza 1* so bile dokončane in odobrene leta 2020, saj naj bi ga po načrtih prve države članice začele uporabljati 1. marca 2022. Dve državi članici sta poročali, da sta dokončali tehnične specifikacije za fazo 1, pet drugih pa jih še pripravlja.

Poslovni model za *CCI – faza 2* je bil dokončan oktobra 2019. Poslovni procesi in funkcionalne specifikacije za fazo 2 so bili dokončani leta 2020, tehnične specifikacije pa naj bi bile glede na načrtovani datum za začetek uporabe 2. oktobra 2023 dokončane do 30. junija 2022.

- **Novi informacijsko podprti tranzitni sistem v okviru carinskega zakonika Unije – NCTS (nadgradnja):** z njim se obstoječi skupni tranzitni sistem Unije uskladi z novimi pravnimi določbami iz carinskega zakonika Unije, vključno z uskladitvijo izmenjave informacij z zahtevami iz carinskega zakonika Unije glede podatkov ter nadgradnjo in razvojem vmesnikov z drugimi sistemi.

Napredek: Pri *NCTS – faza 5* ni bilo zamud: tehnične specifikacije so bile dokončane in odobrene v skladu s strategijo za prehod na področju informacijske tehnologije. Projekt zdaj poteka v skladu z načrtom in naj bi bil v skladu z delovnim programom carinskega zakonika Unije dokončan do 1. decembra 2023,

prve države članice pa naj bi ga začele uporabljati marca in decembra 2021. Štiri države članice so poročale, da so dokončale svoje tehnične specifikacije za fazo 5, devet drugih pa jih še pripravlja.

V zvezi z *NCTS – faza 6* (medsebojna povezava z drugimi sistemi) je bila leta 2020 izvedena študija o izvedljivosti, na podlagi katere bo sprejet poslovni model, ki mora biti dokončan v začetku leta 2021.

- **Avtomatizirani izvozni sistem v okviru carinskega zakonika Unije – AES** (nadgradnja obstoječega *vseevropskega sistema* (komponenta 1 projekta) in obstoječih *nacionalnih sistemov izvoza* (komponenta 2 projekta)): namenjen izvajanju zahtev za izvoz in izstop blaga v okviru carinskega zakonika Unije. Projekt v zvezi z *vseevropskim AES* vključuje izvedbo poenostavitev v okviru carinskega zakonika Unije, ki so na voljo za trgovino za olajšanje izvoza blaga za evropska podjetja, kot je centralizirano carinjenje za izvoz, in obveznosti carinskega zakonika Unije za boljše spremljanje blaga, ki izstopa s carinskega območja EU, da se preprečijo goljufije.

Napredek: tehnične specifikacije za *vseevropski AES* so bile dokončane in odobrene v skladu s strategijo za prehod na področju informacijske tehnologije. Projekt zdaj poteka v skladu z načrtom in mora biti v skladu z delovnim programom carinskega zakonika Unije dokončan do 1. decembra 2023, prve države članice pa naj bi ga začele uporabljati marca 2021. Tehnične specifikacije za komponento 2, ki se nanaša na *nadgradnjo nacionalnih sistemov izvoza*, bi morale biti dokončane do 1. septembra 2022. Države članice bi morale komponento sistemov za posebne postopke, povezano z izvozom, dokončati hkrati z AES. Štiri države članice so poročale, da so dokončale svoje tehnične specifikacije za komponento 1, osem drugih pa jih še pripravlja.

Komisija in države članice so torej v zvezi s šestimi preostalimi vseevropskimi projekti na dobri poti, da izpolnijo zakonske roke, dogovorjene v okviru carinskega zakonika Unije in delovnega programa carinskega zakonika Unije, ter projektne mejnike, določene v večletnem strateškem načrtu za elektronske carinske sisteme (MASP-C) iz leta 2019.

Glede na prihodnje začetke uporabe v letih 2021 in 2022 je pomembno poudariti nekaj ključnih dosežkov glede napredka:

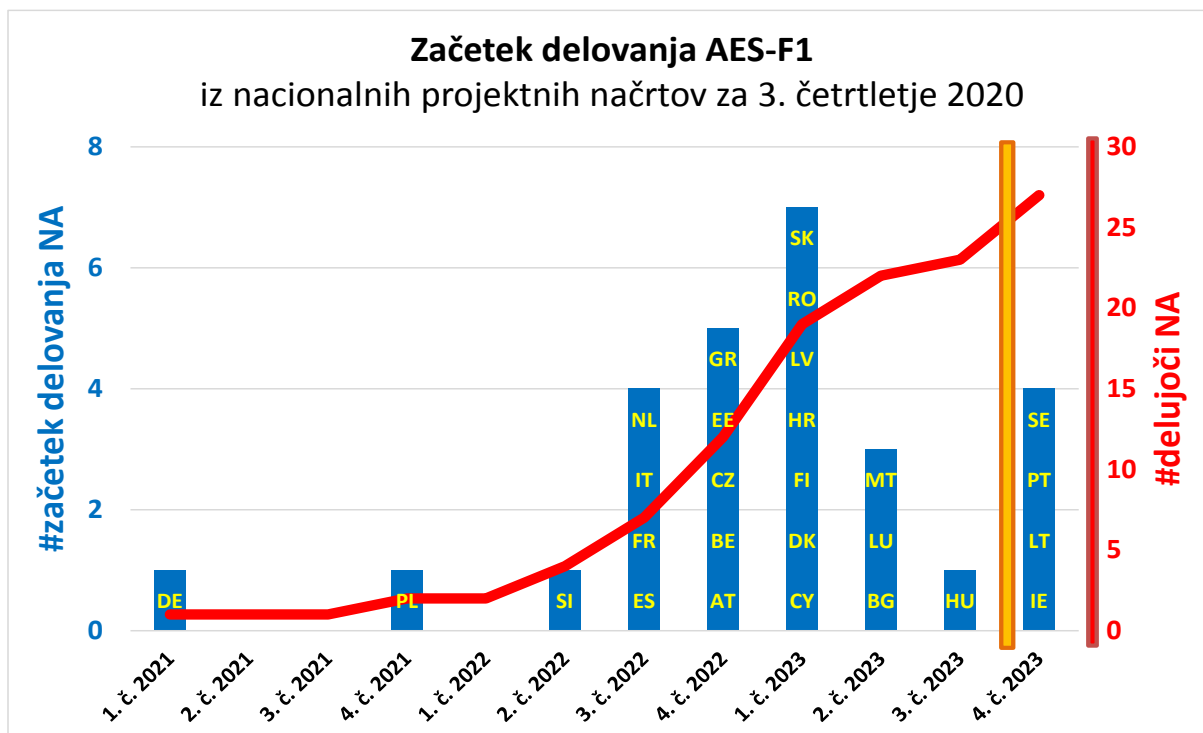
Prvič, odločilen napredek je bil dosežen pri pripravi in preskušanju prve objave sistema nadzora uvoza 2 (ICS2), projekt pa je na dobri poti, da se začne izvajati marca 2021.

Drugič, tehnične specifikacije so bile dokončane za ključne decentralizirane vseevropske sisteme za uvoz, tranzit in izvoz, tj. centralizirano carinjenje ob uvozu (CCI) – faza 1, novi informacijsko podprti tranzitni sistem (NCTS) – faza 5 in avtomatizirani izvozni sistem (AES), razvojno delo, ki ga opravljajo države članice in Komisija, pa poteka v skladu z načrtom. Poleg tega je bil odobren poslovni model za upravljanje zavarovanj (GUM).

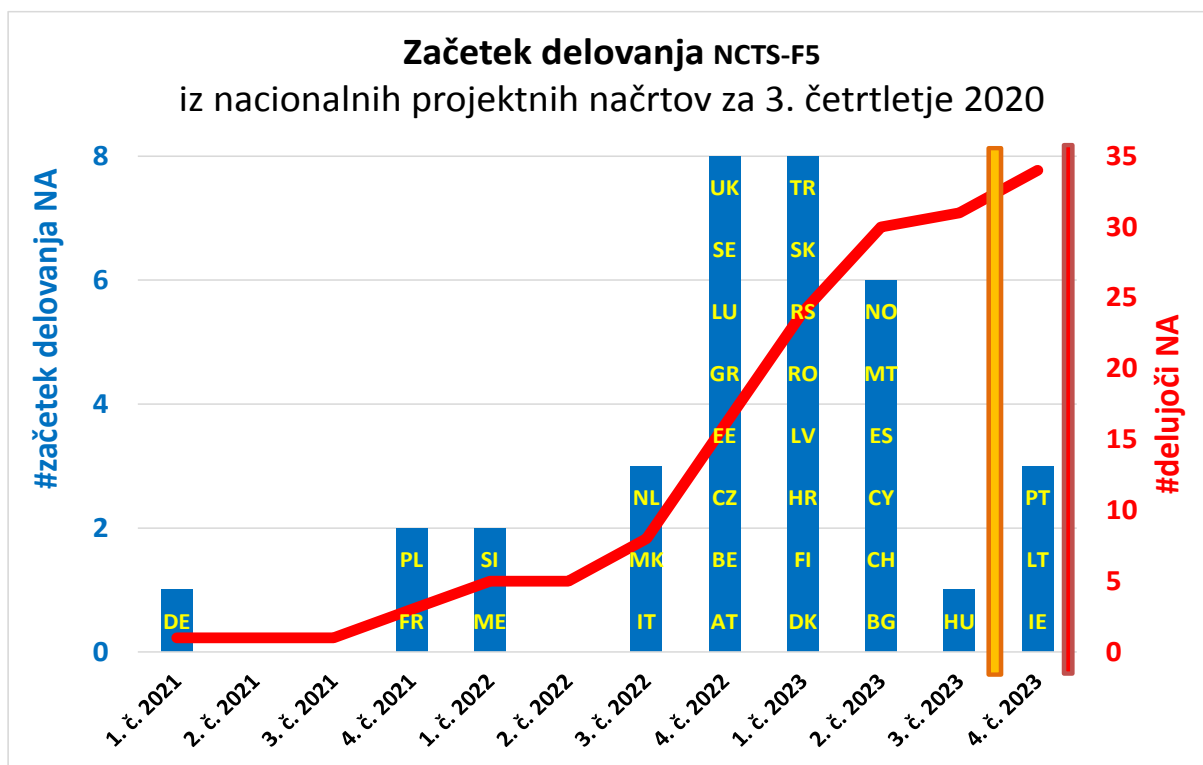
V zvezi z *NCTS – faza 5* je v delovnem programu carinskega zakonika Unije predviden časovni okvir za začetek uporabe od marca 2021. Države članice predhodnice se bodo pridružile marca in decembra 2021, več držav članic pa se bo postopoma pridružilo do konca leta 2023.

Vse nacionalne uprave so potrdile svoje načrte za začetek operacij za AES in *NCTS – faza 5* v časovnem okviru za začetek uporabe od prvega četrtletja leta 2021 do zadnjega četrtletja leta 2023, kar je popolnoma skladno z delovnim programom carinskega zakonika Unije. To je prikazano na slikah 1 in 2. Rumeni stolpec ponazarja časovni rok, do katerega se morajo

države članice pripraviti na zaprtje obstoječih sistemov za izvoz in tranzit ter začeti uporabljati nove, da bi bile pripravljene do zakonskega roka, ki ga prikazuje rdeči stolpec.



Slika 1 – AES nacionalne uprave – začetek delovanja



Slika 2 – NCTS – faza 5 nacionalne uprave – začetek delovanja

Komisija je državam članicam prav tako predložila posodobljen sveženj dokumentacije o pogojih sodelovanja in sporazume o ravni storitev za delovanje storitvenih centrov ter razpoložljivost in nadaljnje vodenje sistemov. To je pomemben rezultat dela, ki podpira ustrezno delovanje in razpoložljivost vseevropskih sistemov.

Nazadnje, pomembno je poudariti, da glede na izvajanje delovnega programa carinskega zakonika Unije **dejavnosti, ki jih izvaja Komisija do decembra 2020, predstavljajo približno 79 %** (v lanskoletnem poročilu so predstavljale 66 %) celotnega razvojnega dela, ki ga je treba opraviti do leta 2025. Ta odstotek temelji na ključnih kazalnikih uspešnosti za dejavnosti, dodeljene izključno Komisiji, in ne odraža dejavnosti, ki jih morajo opraviti države članice. V spodnjem pregledu lahko vidimo obete v smislu napredka in načrtovanja, ki ga zagotavljajo službe GD TAXUD.

	% dokončanosti
Do konca leta 2020	79 %
Do konca leta 2021	85 %
Do konca leta 2022	90 %
Do konca leta 2023	95 %
Do konca leta 2024	97 %
Do konca leta 2025	100 %

Slika 3 – Dokončane razvojne dejavnosti Komisije v približkih odstotkih

4.2.2 Trije nacionalni projekti

Države članice morajo nadgradnjo svojih treh nacionalnih sistemov dokončati do leta 2022. Vendar to ne zajema izvozne komponente nacionalnega sistema posebnih postopkov, katerega dejavnost in načrtovanje sta povezana z avtomatiziranim izvoznim sistemom (AES).

Trije sistemi držav članic, ki morajo biti v skladu s členom 278(2) carinskega zakonika Unije dokončani do 31. decembra 2022, so:

- **Obvestilo o prihodu, obvestilo o predložitvi in začasna hramba v okviru carinskega zakonika Unije (NA, PN in TS) – (nadgradnja):** opredeljuje postopek avtomatizacije na nacionalni ravni v zvezi z obvestili o prihodu prevoznih sredstev, predložitvijo blaga in deklaracijami za začasno hrambo, kot je opisano v carinskem zakoniku Unije. Ta projekt podpira usklajevanje v državah članicah v zvezi z izmenjavo podatkov med trgovino in carino.

Napredek: Belgija je izvedla pobudo za sodelovanje z 12 drugimi zainteresiranimi državami članicami, da bi pripravila specifikacije. Ekipa strokovnjakov, sofinancirana s sredstvi iz programa Carina 2020, bo še naprej sodelovala, da bi zagotovila ustrezno dokumentacijo o delovanju in tehnično dokumentacijo ter poskusne svežnje. **NA, PN in TS so dokončale ena, štiri oziroma tri države članice.** V primerjavi z načrtovanjem, določenim lansko leto, so se nekatere države članice odločile ta projekt vključiti v ICS2. Zaradi tega so nekatere države članice poročale o datumih začetka uporabe, ki so poznejši od rokov, določenih v delovnem programu carinskega zakonika Unije.

- **Nacionalni sistemi uvoza v okviru carinskega zakonika Unije – NIS (nadgradnja):** namen je izvajanje vseh zahtev glede postopkov in podatkov, ki izhajajo iz carinskega zakonika Unije ter se nanašajo na uvoz. Države članice morajo pripraviti tehnične specifikacije na svoji ravni kot prvi korak za dokončanje sistemov.

Napredek: Vse države članice so Komisiji poročale o tem, da se te specifikacije pripravljajo in bodo dokončane do 1. julija 2021. Devet držav članic je poročalo, da so dokončale svoje tehnične specifikacije, sedem drugih pa jih še pripravlja. V primerjavi z lanskoletnim poročilom se je poročalo o občasnem ponovnem načrtovanju vmesnih mejnikov, vendar pa so **vse države članice še vedno na dobri poti, da dosežejo mejnik začetka uporabe v letu 2022.**

- **Posebni postopki v okviru carinskega zakonika Unije – SP (nadgradnja):** namen je uskladiti in poenostaviti posebne postopke (carinsko skladiščenje, posebna raba, začasni uvoz ter aktivno in pasivno oplemenitenje). Države članice bodo morale za te posebne postopke v svojih nacionalnih sistemih izvesti vse zahtevane spremembe iz carinskega zakonika Unije. Prva komponenta (izvoz) SP bo izvedena v skladu s projektom nacionalnega avtomatiziranega izvoznega sistema (AES) v okviru carinskega zakonika Unije (katerega rok za začetek uporabe je leta 2025) in kot del tega projekta, druga komponenta (uvoz) pa bo del nadgradnje nacionalnih sistemov uvoza v okviru carinskega zakonika Unije (katere rok začetka uporabe je leta 2022).

Napredek: Ena država članica je dokončala svoje tehnične specifikacije za prvo komponento SP, medtem ko jih je devet dokončalo za drugo komponento. Nadgradnji AES in nacionalnih sistemov uvoza sta soodvisni. Do zdaj države članice niso poročale o zamudah, **vse države članice pa so na dobri poti** glede prvega roka, tj. leta 2022.

Da povzamemo: Države članice si, včasih v tesnem sodelovanju, v zvezi z nacionalnimi sistemi močno prizadevajo za pospešitev izvajanja zahtev za NA/PN/TS, prilagoditve nacionalnih sistemov uvoza in tesno povezane posebne postopke. Ker se približujejo roki za začetek uporabe (31. december 2022 za vse tri), bi morale države članice tej zadevi posvetiti posebno pozornost, zlasti deset držav članic, ki niso mogle potrditi pravočasnega začetka uporabe za NA, štiri države članice za PN in tri države članice za TS, kot prikazujejo preglednice 9, 10 in 11 delovnega dokumenta služb Komisije, priloženega temu poročilu.

4.3 Tveganja za zamude

Komisija je prvo letno poročilo o napredku pri izvajanju carinskega zakonika Unije za leto 2019 predstavila Svetu 12. februarja 2020. Glavne prejete povratne informacije so bile:

- poročilo naj bi bilo preveč optimistično;
- v poročilu je manjkala finančna vzdržnost izvajanja carinskega zakonika Unije (zlasti vzdržnost ICS2);
- stalnost Priloge B (skupne zahteve glede podatkov) carinskega zakonika Unije je ključnega pomena.

Komisija je na povratne informacije Sveta odgovorila, da **sedanje poročanje zagotovo odraža pravilen pregled razmer**, saj po eni strani temelji na njenih lastnih dejavnostih, zaradi katerih se beleži napredek v zvezi z vseevropskimi centralnimi sistemi, po drugi strani pa na dejavnostih držav članic, o katerih so te poročale Komisiji. V zvezi s poročanjem držav

članic o decentraliziranih elementih vseevropskih sistemov in njihovih nacionalnih sistemih se je od njih zahtevalo, naj predstavijo realističen pregled napredka projekta in ugotovljena tveganja.

Kar zadeva **finančni položaj in vzdržnost**, je bil v sklepih Sveta o večletnem finančnem okviru za carinski program odobren proračun v višini 950 milijonov EUR. To pomeni znatno zavezo k izvajanju carinjenja in njegovi finančni podpori, zlasti pa k razvoju elektronskih sistemov v obdobju do leta 2027. Ob takem razvoju dogodkov Komisija ne vidi več nevarnosti pomanjkanja proračunskih sredstev EU za razvoj sistemskih komponent, za katere je pristojna. Opozoriti je treba, da med pripravo tega poročila potekajo proračunska pogajanja z Evropskim parlamentom, zato morda navedeni znesek ni dokončen.

Svet in carinske uprave držav članic so na spremenljivost Priloge B delegiranega akta o carinskem zakoniku Unije⁶ in izvedbenega akta o carinskem zakoniku Unije⁷ ter prihodnjih sprememb opozorili kot na pomembno tveganje z vidika lanskoletnega poročila. Skupne zahteve glede podatkov iz Priloge B se uporabljajo za vseevropske in nacionalne sisteme, uporaba različnih stolpcev Priloge B k delegiranemu aktu carinskega zakonika Unije pa je povezana z datumi začetka uporabe elektronskih sistemov, opredeljenimi v delovnem programu carinskega zakonika Unije. **Komisija z zadovoljstvom poroča, da je bilo po zaslugi napredka, doseženega v letu 2020, tveganje zmanjšano.** Delo v zvezi z usklajevanjem skupnih zahtev glede podatkov za deklaracije, obvestila in dokazila o carinskem statusu unijskega blaga se je končalo, vključeno pa je bilo v spremembe delegiranega akta o carinskem zakoniku Unije in izvedbenega akta o carinskem zakoniku Unije, ki ju je Komisija sprejela v začetku leta 2020. Spremembe so bile nujne, da bi se zagotovili popolna skladnost med zakonskimi določbami ter funkcionalnimi in tehničnimi specifikacijami za vseevropske sisteme in potrebna stabilnost.

Kar zadeva anketo o napredku, izvedeno leta 2020, **Komisija beleži dober napredek pri razvoju, ki poteka v skladu z njeno pristojnostjo, pri čemer niso bile ugotovljene ali nastale nobene zamude glede na zakonske roke. Poleg tega se ni poročalo o nobenih večjih tveganjih, ki bi povzročili zamude pri začetku uporabe.**

Države članice prav tako beležijo precejšen napredek pri razvoju, ki je v njihovi pristojnosti. Vendar se je, kot je navedeno v oddelku 4.2, **poročalo o enem projektu, v zvezi s katerim je prišlo do zamude zakonskega roka (v tem primeru 31. december 2022), tj. projekt NA, PN in TS, ki je opredeljen kot izključno nacionalni projekt.** Zamude, o katerih so poročale države članice, so prikazane v preglednicah 9, 10 in 11 delovnega dokumenta služb Komisije, ki je priložen temu poročilu, povzamejo pa se lahko takole:

- Za izvajanje obvestila o prihodu so Belgija, Bolgarija, Nemčija, Estonija, Španija, Finska, Francija, Nizozemska in Romunija načrtovale rok začetka uporabe, ki je poznejši od roka, določenega v delovnem programu carinskega zakonika Unije. Danska načrtovanega datuma za začetek uporabe NA ni posredovala. Natančneje, štiri države članice so poročale, da bodo uporabljale NA, vključen v ICS2 – objava 2 (načrtovan začetek uporabe 1. marca 2023). Pri osmih državah članicah je zamuda omejena in bo trajala dva do tri mesece.

⁶ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1).

⁷ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku (UL L 343, 29.12.2015, str. 558).

- Za izvajanje obvestila o predložitvi in začasni hrambi so Belgija, Francija in Nizozemska za PN načrtovale rok začetka uporabe, ki je poznejši od roka, določenega v delovnem programu carinskega zakonika Unije. Danska načrtovanega datuma za začetek uporabe PN ni posredovala. Natančneje, pri dveh državah članicah je ocenjena zamuda omejena in bo trajala dva meseca.

Kar zadeva projekt nacionalnih sistemov uvoza, se zdi, da so zamude, ki jih je v lanskoletnem poročilu omenjalo nekaj držav članic, pod nadzorom in ne pomenijo več nepravočasnega dokončanja, ki bi lahko vplival na projekt vseevropskega CCI.

Kar zadeva nacionalni projekt o posebnih postopkih, so vse države članice navedle, da bo ta pravočasen, razen komponente izvoza, za katero ena država članica (Danska) ni navedla datuma.

Na strani **držav članic** se od lani ponavljajo številna splošna tveganja, ki bi lahko vplivala na napredek njihovih dejavnosti. Ključen vir težav in tveganj glede zamud sta po podatkih držav članic njihovo pomanjkanje virov ter potreba po nadaljnji vključitvi projektov carinskega zakonika Unije. V primerjavi z lanskoletnim poročilom ostaja le še nekaj primerov, pri katerih javna naročila niso bila oddana, pri drugih pa tveganj v zvezi z javnim naročanjem ni več. Kar zadeva pomanjkanje virov, sta delovni program carinskega zakonika Unije ter letno poročilo o napredku, ki ju je **Komisija** sprejela konec leta 2019, državam članicam pomagala pridobiti dodatni proračun. Ena država članica je izrecno poročala o uspešnem izidu. V zvezi s človeškimi viri so države članice kot tveganje za uspešno in pravočasno izvedbo projektov ponovno izpostavile zlasti pomanjkanje človeških virov. Človeški viri se pogosto vzporedno ukvarjajo z drugimi projekti IT. Poleg tega številni dejavniki prispevajo h **kompleksnosti** projektov carinskega zakonika Unije (v smislu odvisnosti projekta, prehoda in preskušanja z gospodarskimi subjekti ter povezovanji sistema).

V letnem poročilu za leto 2019 so države članice že poudarile, da težko izpolnjujejo **obveznosti glede carinskih sistemov, ki jim jih nalaga sveženj o DDV za e-trgovanje**, sprejet 5. decembra 2017⁸. Države članice so omenile, da bi z vzporednim izvajanjem tvegale zamude ustreznih rokov za dokončno vzpostavitev elektronskih sistemov carinskega zakonika Unije. **Komisija** je letos razmere še naprej spremljala. Komisija je 8. maja 2020 predlagala preložitve uvedbe novih pravil za šest mesecev (s 1. januarja 2021 na 1. julij 2021 ali pozneje). Svet je 20. julija 2020 potrdil ta predlog in sprejel potrebno zakonodajo⁹. S to preložitvijo imajo države članice več časa za izpolnitev zakonskih rokov nacionalnega razvoja, maloštevilne države članice pa so leta 2020 poročale o tveganju stranskih posledic pobude o DDV za e-trgovanje na izvajanje carinskega zakonika Unije. Predvsem dve državi članici sta poročali o potrebi po ponovnem načrtovanju nekaterih dejavnosti carinskega zakonika Unije ter po razširitvi platform in podpornih sistemov IT. Vendar sta navedli tudi, da se bosta z blažilnimi ukrepi izognili zamudi pri začetku uporabe. Treba je omeniti tudi, da je bilo tveganje držav članic upoštevano skupaj z drugimi zunanjimi dejavniki, kot sta COVID-19 in brexit (glej strani 29, 35 in 41 delovnega dokumenta služb Komisije, priloženega temu poročilu).

⁸ [Izvedbena uredba Komisije \(EU\) 2017/2459 z dne 5. decembra 2017](#) (UL L 348, 29.12.2017, str. 32)

⁹ [Sklep Sveta \(EU\) 2020/1109 z dne 20. julija 2020 o spremembi direktiv \(EU\) 2017/2455 in \(EU\) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19](#) (UL L 244, 29.7.2020, str. 3), [Uredba Sveta \(EU\) 2020/1108 z dne 20. julija 2020 o spremembi Uredbe \(EU\) 2017/2454 glede datumov začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19](#) (UL L 244, 29.7.2020, str. 1) ter [Izvedbena uredba Sveta \(EU\) 2020/1112 z dne 20. julija 2020 o spremembi Izvedbene uredbe \(EU\) 2019/2026 glede datumov začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19](#) (UL L 244, 29.7.2020, str. 9).

Kar zadeva izzive, ki sta jih prinesla pandemija COVID-19 ter izstop Združenega kraljestva iz EU, je Komisija poročala, da ni bilo opaziti, da bi COVID-19 vplival na njene dejavnosti, in da so bili sprejeti blažilni ukrepi za omilitev negativnih posledic iz sporazuma o izstopu. Države članice so poročale, da so učinki v tem trenutku nejasni, vendar da je treba računati na dodaten pritisk na njihovo načrtovanje na nacionalni ravni ter na število razpoložljivih notranjih in zunanjih človeških virov (izvajalci storitev IT, gospodarski subjekti).

Če zaključimo, ocena glavnih tveganj za pravočasno izvajanje sistemov carinskega zakonika Unije je razkrila, da so tveganja pretežno na strani držav članic in povezana s kompleksnostjo projektov, vprašanji v zvezi z javnim naročanjem in pogodbami, omejenimi viri, procesom preobrazbe in nekaterimi zunanjimi dejavniki, kot sta COVID-19 in brexit. Komisija bo države članice še naprej podpirala pri uporabi blažilnih ukrepov, da bi se preprečila tveganja, ki bi se lahko uresničila v obliki zamud pri začetku uporabe elektronskih sistemov, kot je opisano v oddelku 4.4 spodaj.

4.4 Blažilni ukrepi

Kar zadeva **nacionalne projekte**, načrtovanje in napredek, ki so ju predstavile države članice, po eni strani kažeta boljši položaj nacionalnih sistemov uvoza kot lani, pri katerih se ne poroča več o zamudah, po drugih strani pa so se razmere v zvezi z nacionalnim projektom za NA/PN/TS rahlo poslabšale. **V zvezi z ocenjenimi tveganji namerava Komisija podporo na države članice razširiti** z več ukrepi. Ker številne države članice svoje nacionalne dejavnosti povezujejo s tistimi, ki se načrtujejo v okviru ICS2 – objava 2, bo Komisija natančneje proučila to dvomesečno neujemanje pri načrtovanju. Bolj redno bo spremljala napredek, vzpostavila dvostranske stike, da bi razumela težave, državam članicam pa poslala uradne dopise v zvezi z blaženjem tveganj glede zamud. Medtem se državam članicam svetuje, naj nadaljujejo in še naprej pospešujejo svoje tesno sodelovanje za izvajanje projekta NA/PN/TS ter združijo moči v skupini strokovnjakov. Komisija iz carinskega programa še naprej sofinancira skupino strokovnjakov za nove pristope k razvijanju in delovanju carinskih informacijskih sistemov (ETCIT). Nazadnje pravočasno izvajanje nacionalnih komponent ostaja naloga držav članic.

Kot je bilo napovedano v lanskoletnem poročilu, je **Komisija** povečala podporo državam članicam za razvoj **vseevropskih sistemov** z vzpostavitvijo inovativnih razvojnih mehanizmov in mehanizmov za začetek uporabe, z izboljšanjem pristopa k upravljanju in z zagotavljanjem programov vseevropskega usklajevanja in spremljanja. To je podrobneje opisano v nadaljnjem besedilu.

Komisija **v zvezi z razvojem in začetkom uporabe elektronskih sistemov carinskega zakonika Unije še naprej uporablja prilagodljiv pristop**, da bi zagotovila in pregledala projektno dokumentacijo in aplikacijsko programsko opremo v bolj obvladljivih različicah ali svežnjih. To Komisiji in državam članicam omogoča hitrejše rešitve in bolj uravnotežen obseg dela. Ta metoda je prvič uporabljena pri projektih AES, NCTS – faza 5 in ICS2, pri čemer so jo države članice in trgovci pozdravili. Po zahtevi za posplošitev pristopa se je uporabljala za druge projekte carinskega zakonika Unije, kot sta PoUS in CCI. Poleg tega je Komisija že na začetku izvajanja projektov vzpostavila **mehanizem za okrepljeno sodelovanje med vsemi dežniki**, da bi izboljšala kakovost pripravljanih dejavnosti ter preprečila pojav težav pri odločanju in nastanek dodatnih zahtev v poznejših fazah projektov.

V zvezi z napredkom na strani Komisije se **kot orodje za spremljanje napredka in kot orodje za obveščanje uporablja nadzorna plošča v okviru večletnega strateškega načrta**

za elektronske carinske sisteme (MASP-C). Izhodišče za mejnike v okviru nadzorne plošče sta MASP-C za leto 2019 in delovni program carinskega zakonika Unije za leto 2019. Nadzorna plošča se vsako četrletje predstavi državam članicam (skupina za usklajevanje elektronskega carinjenja) in trgovinski skupnosti (kontaktna skupina za trgovino) zaradi obveščanja in usmerjanja.

Komisija zdaj poleg spremljanja napredka glede na glavne mejnike projektov v skladu z delovnim programom carinskega zakonika Unije in MASP-C za posamezne projekte določa tudi posebne vmesne mejnike (npr. mejnike za dokončanje preskušanja skladnosti v vseh državah članicah). Tako pozorno spremljanje je potrebno za zagotovitev možnosti upravljanja začetka uporabe decentraliziranih vseevropskih sistemov ter preprečitev dodatnih stroškov zaradi uporabe starih in novih sistemov v primeru podaljšanja časovnega okvira za začetek uporabe.

Kar zadeva izvajanje **programa ICS2**, je Komisija v letih 2019 in 2020 nadaljevala „**dejavnosti vseevropskega usklajevanja**“¹⁰. Delo je bilo usmerjeno v izvajanje ISC2 – objava 1, da bi se od 15. marca 2021 olajšala operativna pripravljenost carinskih organov držav članic, hitrih prevoznikov in izvajalcev poštnih storitev v EU.

Komisija je nacionalne uprave in gospodarske subjekte podpirala pri njihovem razvoju dejavnosti z nizom dejavnosti, ki je vključeval:

- ustanovitev namenskega foruma in organizacijo namenskih spletnih seminarjev, podporo prek vprašanj in odgovorov ter organizacijo rednih plenarnih zasedanj za vseevropsko usklajevanje ICS2 ob udeležbi vseh nacionalnih predstavnikov držav članic za vodenje projekta ICS2 in obvladovanje tveganj, posameznih gospodarskih subjektov, trgovinskih združenj in mednarodnih organizacij;
- tesno in nenehno spremljanje, načrtovanje nacionalnih in trgovinskih projektov načrtov za zagotavljanje njihove skladnosti s centralnim načrtovanjem Komisije vseh ustreznih mejnikov izvajanja (kampanja preskušanja skladnosti, celovito preskušanje, predhodno preskušanje). To je zajemalo nenehno podporo usklajevanju dejavnosti preskušanja skladnosti in spodbujanje nacionalnih uprav in gospodarskih subjektov pri sousklajevanju njihovih posameznih projektov;
- pripravo za začetek kampanj za obveščanje z različnimi dejavnostmi, ki so se izvajale leta 2020 in v celotnem času izvajanja programa ICS2, vključno z oblikovanjem podrobne vsebine programa ICS2 na spletišču GD TAXUD;
- pripravo gradiva za usposabljanje, ki bo temeljilo na zbirki splošnih operativnih smernic ICS2 – objava 1.

Poleg tega je Komisija za redno ocenjevanje napredka in vnaprejšnje opozarjanje na morebitne težave konec leta 2019 za vseevropska sistema NCTS – faza 5 in AES začela izvajati **program četrletnega spremljanja nacionalnih uprav** s ključnimi kazalniki uspešnosti.

Komisija je kot dopolnilni instrument vzpostavila tudi **program usklajevanja nacionalnih uprav**, da bi države članice podprla pri razvoju in začetku uporabe njihovih nacionalnih komponent za vseevropske sisteme. Ta programa bosta od leta 2020 pomagala usmerjati postopek prehoda na področju informacijske tehnologije z namenskimi službami za pomoč uporabnikom, spletnimi seminarji, dvostranskimi obiski (kadar je to mogoče),

¹⁰ Del dejavnosti vseevropskega usklajevanja ICS2 se je kot sestavni del programa ICS2 začel izvajati leta 2018.

usposabljanjem, nadaljnjimi ukrepi v zvezi s preskušanjem skladnosti, četrtnim poročanjem o napredku, upravljanjem izvajanja storitev itd.

Med prvimi šestimi meseci uporabe programa se lahko poroča o naslednjih rezultatih:

- vse nacionalne uprave so spoštovale določbe programa usklajevanja NCTS – faza 5 in AES, zagotavljale podrobne nacionalne projektne načrte z uporabo pripravljenih predlog in poročale o vseh odstopanjih od svojega prvotnega načrta;
- o splošnem programu usklajevanja je potekala razprava z vsemi nacionalnimi upravami na štirih virtualnih in fizičnih zasedanjih, ta program pa je sprejela skupina za usklajevanje elektronskega carinjenja;
- z nacionalnimi upravami so potekale tri dvostranske misije in organiziranih je bilo šest dvostranskih spletnih seminarjev;
- Komisija je skupini za usklajevanje elektronskega carinjenja in skupini za carinsko politiko poslala sedanje poročilo, ki zagotavlja pregled ključnih kazalnikov uspešnosti skupnih nacionalnih načrtov.

Šteje se, da se bodo na podlagi rezultatov obeh programov pridobile dragocene informacije o napredku, poleg tega pa se bodo navedeni rezultati še naprej uporabljali za prihodnja letna poročila o napredku. Za vsak projekt in državo članico bodo pridobljene podrobne informacije o napredku.

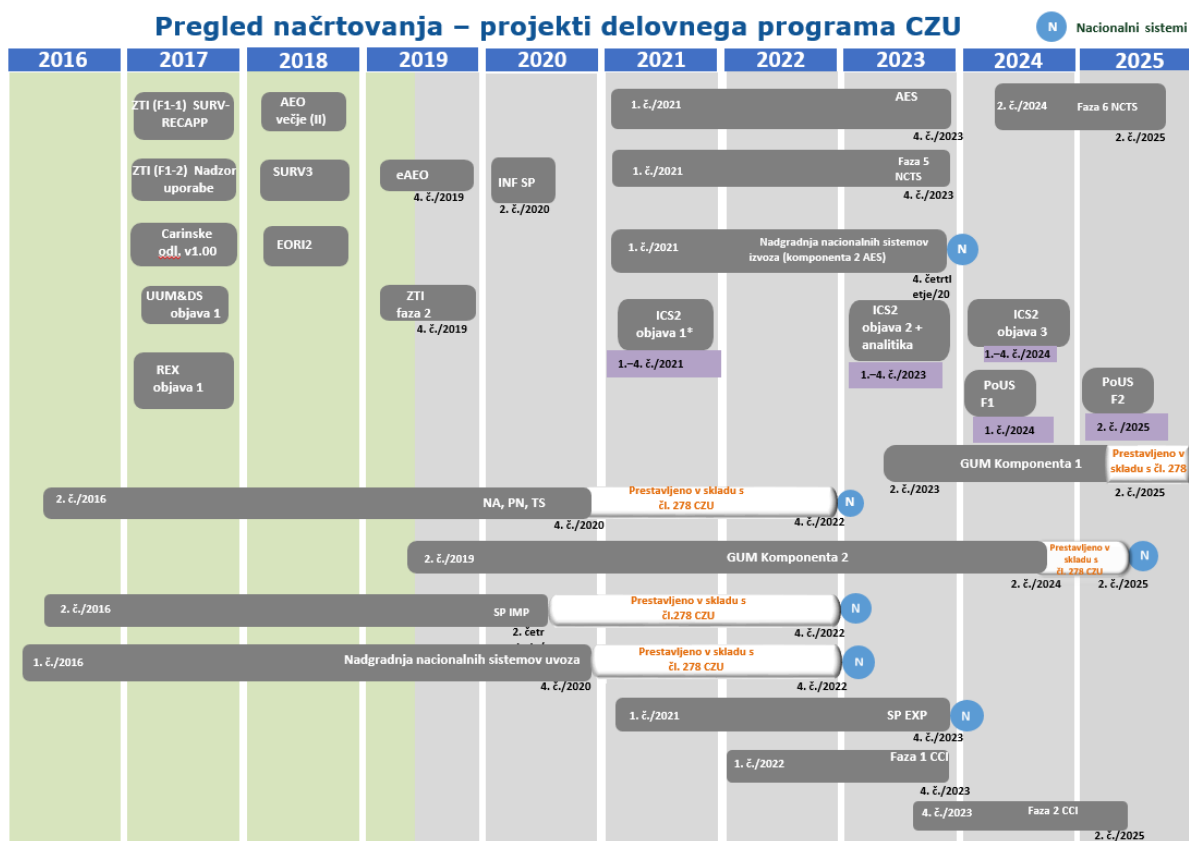
5 POVZETEK O UPRAVLJANJU IN SKLEPNE UGOTOVITVE

Sklenemo lahko, da je očitno, da se Komisija in države članice **srečujejo z izzivi** pri zagotavljanju polnega začetka uporabe elektronskih sistemov v okviru carinskega zakonika Unije do zadevnih rokov. Ocena napredka in tveganj razkriva, da so ti izzivi **pretežno na strani držav članic**. Države članice navajajo negotovost v zvezi z vplivom pandemije COVID-19, številne druge obveznosti, ki se bodo izvajale prek carinskih sistemov, težave z viri v državah članicah, kompleksnost in medsebojno povezanost sistemov ter potrebo po nemotenem prehodu z obstoječih sistemov na nadgrajene, tako da bo vpliv na trgovino čim manjši. Komisija se bo v prihodnjih letih natančneje in temeljiteje ukvarjala s podporo, usklajevanjem in spremljanjem napredka držav članic in sprejela nekaj podrobnih ukrepov za zagotavljanje pravočasnega izvajanja nacionalnih in tudi vseevropskih sistemov.

Ne glede na to je dobro viden **konkreten napredek**. **Veliko elektronskih sistemov se je že začelo uporabljati in so zdaj v celoti operativni**.

Projekt INF SP se je letos uspešno začel uporabljati, znaten napredek pa je bil zabeležen pri dokončanju tehničnih in funkcionalnih specifikacij za štiri oziroma dva projekta, s katerimi sta bila dokončana dva poslovna modela in pripravljene glavne prihodnje objave.

Kot omenjeno poteka delo v zvezi s preostalimi projekti večinoma v skladu z načrti, predvidoma pa se bo končalo v skladu z načrtovanjem projektov iz delovnega programa carinskega zakonika Unije. Pregled na sliki 4 prikazuje povzetek načrtovanja in napredka.



Slika 4: Načrtovanje za projekte delovnega programa carinskega zakonika Unije

Komisija in države članice se bodo še naprej redno sestajale za **usmerjanje in spremljanje projektov** na podlagi nadzornih plošč MASP-C ter okrepljenih zahtev glede načrtovanja in poročanja o napredku za izvajanje delovnega programa carinskega zakonika Unije. Poleg tega bodo Komisija in države članice nadaljevale delo za pripravo in razvoj preostalih vseevropskih sistemov, povezano s poslovnimi modeli in dokumenti o viziji, pa tudi za pripravo funkcionalnih in tehničnih specifikacij (v nekaterih primerih tudi prehodnih tehničnih specifikacij) kot podlage za uvedbo in začetek uporabe sistemov.

Komisija bo še naprej izvajala **programe za četrtletno spremljanje in usklajevanje nacionalnih uprav**. Komisija je prepričana, da ima s temi instrumenti za upravljanje na voljo ustrezne mehanizme za spopadanje s prihodnjimi izzivi.

Vse države članice so izrazile, da so pripravljene opredeliti in sprejeti blažilne ukrepe, s katerimi bi se zagotovilo spoštovanje rokov za načrtovanje, določenih v delovnem programu carinskega zakonika Unije.

Več podrobnosti o načrtovanju in statusu posameznih projektov je na voljo v **delovnem dokumentu služb Komisije**, objavljenem skupaj s tem poročilom.